

Deres ref:
Vår ref: 2021/157445
Dato: 06.09.2021
Org.nr: 985 399 077

Statens tilsyn for planter, fisk, dyr og næringsmidler

HØRING

ENDRING AV ANIMALIEBIPRODUKTFORSKRIFTEN – omsetning av visse insekts produkter og tilpasning av en inneslutningsmetode, import og transitt, krav til eksport av visse organiske gjødselprodukter og jordforbedringsmidler som inneholder kategori 2-materialer

Hovedinnhold i forskriftsutkastet

Endringene gjelder tre forordninger som endrer en rekke bestemmelser knyttet til:

- avføring fra insekter (frass) og en ny godkjent insektart
- div. endringer som følge av Brexit
- Import av pels av pelsdyr fra 3.land
- Hygienesertifikater for kjæledyrfôr
- Hygienesertifikat for avsmeltet fett som ikke er bestemt til konsum
- eksport av visse organiske gjødselprodukter og jordforbedringsmidler som inneholder kategori 2-materialer

Endringene er EØS-relevante og akseptable for Norge.

Bakgrunn for forslaget

Reguleringen av animalske biprodukter er gjort i forordning (EU) 1069/2009 og gjennomføringsforordningen (EU) 142/2011. I Norge er regelverket gjennomført i forskrift 14. september 2016 nr. 1064 om animalske biprodukter som ikke er beregnet på konsum (animaliebiproduktforskriften). Høringen omfatter tre utkast til forordninger (dokument nr. D073858/02, D074446/02 og D069080/04) som endrer forordning (EU) 142/2011. Forordningene er ikke vedtatt i EU enda. Utkast til forordninger er vedlagt på engelsk, da norsk oversettelse ikke foreligger enda.

Mattilsynet gjennomfører nå høring etter forvaltningslovens § 37. Dette betyr at høringsinstanser har adgang til å uttale seg om sakene, og gi innspill. Rettsakten er foreløpig ikke tatt inn i EØS-avtaleverket, og høringen gjennomføres derfor med forbehold om utfallet av den videre EØS-prosessen. Det er i praksis begrensede muligheter til å kunne påvirke innholdet i den norske gjennomføringsforskriften i høringsrunden, og høringen gjennomføres derfor hovedsakelig av informasjonshensyn. Rettsaktene er akseptable og relevante for Norge.

Endringer i animaliebiproduktforskriften

Sammendrag av innhold

1. Kommisjonsforordning om endring av visse vedlegg til forordning (EU) nr. 142/2011 med hensyn til kravene til omsetning av visse insektsprodukter og tilpasning av en inneslutningsmetode (D073858/02)

Frass og ny godkjent insektart

Det er økende interesse for oppdrett av insekter til mat og fôr i EU, også i Norge. Ved oppdrett av insekter oppstår store mengder av det som kalles frass. Frass er en blanding av ekskrementer fra insektene, rester av fôrsubstratet og eventuelt døde insekter. Det har ikke vært en felles definisjon av frass og håndtering er blitt håndtert ulikt mellom land i EU/EØS. Det har derfor vært behov for å regulere dette for å sikre lik og trygg håndtering.

Definisjon av frass er gitt i forordning 142/2011, vedlegg I, punkt 61:

«med frass menes en blanding av ekskrementer fra oppdrettede insekter, fôrsubstratet, deler av døde insekter, døde egg og døde oppdrettede insekter som ikke overskrider 5% av volumet og 3% av vekten».

Frass inkluderes i forordning 142/2011, vedlegg XI, kapittel I, avsnitt 2, sammen med guano fra flaggermus, bearbeidet husdyrgjødsel og produkter framstilt av bearbeidet husdyrgjødsel. Dette betyr at frass ikke kan benyttes som ubearbeidet husdyrgjødsel, men må bearbeides ved 70°C i en time for å kunne omsettes i EU.

Silkeorm (*Bombyx mori*) inkluderes i listen over godkjente insektarter til som kan benyttes til produksjon av bearbeidet animalsk protein (PAP) (forordning 142/2011, vedlegg X, kapittel II, avsnitt 1.A, punkt 2).

Endringer som følge av Brexit

Forordning 142/2011, Vedlegg IX, kapittel V, gir inneslutningsmetoder og hvilke land som har godkjent de ulike metodene. Storbritannia er inkludert i listen for to av metodene, og som følge av Brexit er det nødvendig å endre denne listen. Nord-Irland er derfor inkludert i listen over land som har godtatt aerob modning og lagring av selvdøde svin og visse andre typer materiale fra svin med etterfølgende forbrenning eller samforbrenning (metode A). Det samme gjelder for hydrolyse med etterfølgende disponering (metode B). Hydrolyse med etterfølgende disponering kan i dag bare brukes for svin, og er nå utvidet til også å gjelde fjørfe og kanin.

Forordning 142/2011 vedlegg XIV, kapittel II, avsnitt 11, tabell 3 gir liste over virksomheter i 3. land det er mulig å importere fotografisk gelatin fra, og over hvilken grensekontrollstasjon dette kan skje. Grensekontrollstasjoner i Storbritannia er fjernet fra denne listen. I samme liste er navnet på Den tsjekkiske republikken (Czech Republic) endret til Tsjekkia (Czechia).

2. Kommisjonsforordning om endring av vedlegg XIV og XV til forordning (EU) nr. 142/2011 med hensyn til import og transitt gjennom Unionen av animalske biprodukter og avledede produkter (D074446/02)

Import av pels av pelsdyr fra 3.land

Forordning 142/2011 setter krav til import av animalske biprodukter fra 3. land. Fram til nå har det ikke vært tillatt å importere kategori 3-materiale fra pelsdyr fra 3. land, samtidig som det er tillatt å importere ferskt kjøtt fra hovdyr til konsum fra visse 3. land. Det er vurdert som rimelig å tillate import av kategori 3-materiale fra pelsdyr fra de samme landene hvor det er tillatt å importere ferskt kjøtt fra hovdyr og dette blir lagt til i vedlegg XIV, kapittel II, avsnitt 2, tabell 2, rad 14 (forordning 142/2011).

Hygienesertifikater for kjæledyrfôr

I Hygienesertifikatene for import av animalske biprodukter til bruk i kjæledyrfôr og til bruk utenfor førkjeden er det krav om at dyrene som materialet kommer fra må ha vært holdt i samme besetning

40 dager før slakt. Dette kravet skal sikre trygghet fra dyresykdommer for materialet. Import av kjøtt til konsum fra visse 3. land er fritatt fra dette kravet hvis det er land som ikke har munn- og klovsyke. Hygienesertifikatene (forordning 142/2011, vedlegg XV, kapittel 3 F og 8) blir derfor endret slik at det blir tillatt å importere animalske biprodukter fra de samme landene som det kan importeres kjøtt til konsum fra.

Hygienesertifikat for avsmeltet fett som ikke er bestemt til konsum

I henhold til kapittel V i vedlegg VIII i forord. 142/2011 skal avledede produkter av kategori 1- og 2-materiale merkes permanent med en kjemisk markør for å forhindre at de kommer inn i fôrkjeden og for å sikre offentlig kontroll av fôr. Merking med kjemisk markør er ikke påkrevd for avsmeltet fett fra kategori 3-materiale. Derfor er det gjort en rettelse på feilaktig ordlyd i Hygienesertifikat 10 B (vedlegg XV i forord.142/2011) til bruk ved import av avsmeltet fett, slik at det kun er kategori 1- og kategori 2-materiale som omfattes av merkekravet.

3. Kommisjonsforordning om endring av forordning (EU) 142/2011 med hensyn til krav til eksport av visse organiske gjødselprodukter og jordforbedringsmidler som inneholder kategori 2-materialer (D069080/04)

Forordning 142/2011, vedlegg XIV, kapittel V angir regler som gjelder for eksport av visse avledede produkter. Bearbeidet husdyrgjødsel kan brukes som en bestanddel for å utelukke etterfølgende anvendelse av organiske gjødselprodukter og jordforbedringsmidler som inneholder kjøttbeinmel av kategori 2-materiale til fôringsformål. Reglene for eksport av husdyrgjødsel endres slik at det blir mulig å eksportere bearbeidet husdyrgjødsel, som inngår som blandingskomponent i kjøttbeinmel av kategori 2-materiale.

Etter en EFSA rapport som konkluderte med lav risiko for spredning av BSE fra prosessert animalsk protein, ble det i 2019 gitt regler for eksport av gjødselprodukter basert på kategori 3 materiale. Kategori 2 materiale utgjør imidlertid ingen økt risiko i forhold til kategori 3 materiale med tanke på BSE. Eksport av kategori 2 organiske gjødselprodukter og jordforbedringsmidler som inneholder kjøttbeinmel blir derfor nå tillatt med visse vilkår.

Vilkår:

- Må være pakket i forbrukerpakninger på maks 50 kg
- Volumet kan ikke overskride 90% kjøttbeinmel
- Minst 10% av volumet må være et materiale som gjør det uegnet som fôr (husdyrgjødsel, urin, kalk, mineralgjødsel eller en annen materiale godkjent av Mattilsynet)

Oppbygning av forskriften

Forslaget gjennomfører tre forordninger. Forordningsformen velges av EU i tilfeller hvor man har behov for at regelverket skal gjelde likelydende i hele EU, og hele EØS-området. Forordningene gjelder direkte i alle EUs medlemsland, men må gjøres til del av norsk rettsorden. På grunn av behovet for likelydende regelverk stiller EØS-avtalen strenge krav til gjennomføringen, nemlig at forordningen "som sådan gjøres til en del av avtalepartenes interne rettsorden", jf. EØS-avtalen art. 7. I Norge er "henvisningsteknikken" valgt for å ivareta dette kravet. Dette innebærer at den forskriftsteksten som vedtas, fastsetter at vedkommende forordning, i EØS-tilpasset form, skal gjelde som forskrift, uten at teksten der EØS-tilpasningene er innarbeidet, formelt vedtas som forskrift.

Denne metoden innebærer at rettigheter og plikter ikke kan leses direkte ut av forskriften. Brukere må gå til selve forordningsteksten for å finne dem. For å lette tilgjengeligheten, er forordningsteksten lagt ved høringen her. I forbindelse med kunngjøring av forskriften, vil Mattilsynet sørge for at forordningsteksten også blir å finne i tilknytning til forskriften.

Konsekvensutredning

Frass og ny godkjent insektart

Det er positivt at frass defineres. Den europeiske bransjeorganisasjonen for oppdrett av insekter til fôr og mat (IPIFF) har bekreftet at grensen for hvor mye døde insekter frass kan inneholde er oppnåelig med dagens produksjonsmåte. Ved å sette en slik grense vil en også unngå at insekter som har død etter sykdomsutbrudd kan inngå i frass, da mengden døde insekter mest sannsynlig vil overskride grensen på 5% volum eller 3% vekt.

Den foreslåtte bearbeidingen av frass før omsetning er i tråd med de krav vi har stilt nasjonalt og vil derfor ikke ha noen konsekvenser for Norge. Det er fare for at frass kan inneholde levende insekter, og det er derfor viktig at det varmebehandles før spredning. Dette er spesielt viktig i varme land hvor insektene kan overleve i naturen.

Hold av silkeorm har lang tradisjon i enkelte deler av EU. Silkeorm er en av artene som ble vurdert som trygge for bruk i fôr av EFSA i 2015 (The EFSA Journal («2015); 13 (10):4257). Det er derfor vurdert som trygt å inkludere denne arten på listen over insektarter som kan benyttes til produksjon av bearbeidet animalsk protein (PAP).

Endringer som følge av Brexit

Disse endringene har ingen konsekvenser for Norge.

Import av pels av pelsdyr fra 3.land, hygienesertifikater for kjæledyrfôr og hygienesertifikat for avsmeltet fett som ikke er bestemt til konsum

Det er rimelig at det er tillat å importere animalske biprodukter fra de samme 3. landene som det kan importeres kjøtt til konsum fra, og det er derfor bra at dette rettes opp i helsesertifikatene. Det er også bra at når det oppdages feil i helsesertifikater at de rettes opp så raskt som mulig slik at det ikke oppstår unødvendig stopp i handelen.

Eksport av visse organiske gjødselprodukter og jordforbedringsmidler som inneholder kategori 2-materialer

Dette materiale er tillat å omsette innad i EU/EØS og det vil nå bli tillat å eksportere ut av Unionen, og handelen med dette materialet vil derfor bli lettere, også for eventuelle norske produsenter. Det har vært bekymringer knyttet til eksport av gjødselprodukter og jordforbedringsmidler som inneholder kjøttbeinmel skal kunne bli brukt som fôr i tredjeland. Vilåårene ved slik eksport er ment å hindre slik bruk.

Mattilsynet legger videre til grunn at regelverksendringene ikke vil medføre administrative eller økonomiske konsekvenser av betydning for myndighetene.

Høringssvar

[Høringssvar sendes inn via Mattilsynets nettside.](#)

Alle høringssvar vil bli offentliggjort.

Svaret må merkes med saksnr. 2021/157445

Høringsfrist: 25.10.2021

Med hilsen

Line Ruden
Seksjonssjef